

Mødet den 10. Novbr. 1910.

Fraværende: Harald Jensen, Jakob Jensen og N. Joh. Laursen.

1. (J. Nr. 19¹⁶—1910). Anvisning af den Kommune for 1. Halvaar 1910—11 tilkommende Erstatning af Statskassen i Henhold til Lov af 9. Marts 1892 og Lov af 24. Juli 1880 om **Udstedelse af ekstraordinære Hjemstedsbeviser** med 331 Kr. 15 Øre.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 9⁵—1910). Indenrigsministeriets Skrivelse af 3. November d. A. angaaende Godtgørelse for **Indkvartering** af 28. Bataillon afvigte Sommer saalydende:

»I det med Amtets paategnede Erklæring af 1. September d. A. modtagne Andragende har Aarhus Byraad meddelt, at der paa Grund af den nye Hærordning i afvigte Sommer maatte skaffes Kvarterer til en betydelig større Styrke af Infanteri, end Aarhus Fodfolkskaserne kunde optage, — nemlig ca. 400 menige af 28. Bataillon — og at Kvartererne til det nævnte Mandskab ikke bleve tilvejebragte ved Paaligning, men ved Akkord underhaanden med de paagældende Grundejere. Under Henvisning

hertil har Aarhus Byraad anholdt om Indenrigsministeriets Samtykke til, at der for Afgivelse af Kvarterer med Enmandssenge til det fornævnte Mandskab ydes Byens Grundejere en Godtgørelse af 22 Øre pr. Mand daglig, saaledes at dette Beløb i vedkommende Indkvarteringsopgørelse opføres som virkelig Udgift ved Tilvejebringelse af de paagældende Kvarterer.

I denne Anledning skulde man efter stød-funden Brevveksling med Krigsministeriet til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstlig melde, at det begærte Samtykke efter Omstændighederne herved meddeles.«

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 8²—1910). Indenrigsministeriets Skrivelse af 2. November d. A. med Afgørelse af Telegrafisterne Th. Ryes, Frk. W. Falch og Frk. M. Schillings **Skattepligt** til Aarhus i Tiden fra April Flyttedag 1909 til Oktober Flyttedag s. A. saalydende:

»I det med Amtets Skrivelse af 1. f. M. tilbagefulgte Andragende har Aarhus Byraad begært Ministeriets Afgørelse af, om Telegrafisterne Th. Rye, Frk. W. Falck og Frk. M. Schilling, der vare opførte paa Aarhus Købstadkommunes almindelige Skatteligning for Skatteaaret 1909—10, maa anses skattepligtige til Aarhus som Opholdskommune for Tiden fra April Flyttedag 1909 til Oktober Flyttedag s. A., i hvilket Tidsrum de havde Landophold i Vejlbys Kommune. Det fremgaar af Sagen, at de paa-gældende, der i Medfør af § 4 i den kommunale Skattelov af 15. Maj 1903 bleve særskilt ansatte til at svare Skat til Vejlbys Kommune for det nævnte Tidsrum, — hvorom Meddelelse blev givet dem af Sogneraadet den 5. Juli s. A.

— under deres Ophold i Landkommunen ikke havde møbleret Lejlighed staaende til Raadighed i Aarhus.

I denne Anledning skulde man til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstlig melde, at Indenrigsministeriet maa holde for, at de paagældende ikke kunne anses som skattepligtige til Aarhus Købstadkommune for Tiden fra 1. Maj 1909 til Oktober Flyttedag s. A., i hvilket Tidsrum de alene have kunnet ansættes til Skat til Vejlbj Kommune som Opholdskommune.«

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 22²⁸—1910). Indenrigsministeriets Approbation paa en **Købekontrakt** med Murermestrene A. & B. M. Severinsen angaaende en Marselisborggrund.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 425—1910). Indstilling til Amtet angaaende Valg af Medlemmer til **Søretterne** i Aarhus Amt i Stedet for følgende, hvis Funktionstid udløber med indeværende Aar:

Fhv. Skibsfører, Sygehusforvalter Borg, Horsens.

Skibsfører Morten Petersen, Aarhus.

Maskinmester Olsen, Aarhus.

Direktør Chr. Jensen, Horsens.

Ingeniør Piper, Horsens.

Konsul C. v. d. Hude, Aarhus.

Sejlmager N. C. Borg, Horsens.

Skibsfører R. Jørgensen, Horsens.

Formanden antog ikke, Byraadet havde noget imod at anbefale, at de afgaaende Medlemmer beskikkedes paany.

Simonsen udtalte, at der blandt de afgaaende Medlemmer var en Mand, som han ikke kunde være med til at sige egnede sig til at sidde

i Sørensen. Han tænkte hermed paa Konsul Hude, hvis Stilling til Søfolkene var kendt fra Malajaffæren i Foraaret. Naar Konsul Hude kunde have Sind til at foranledige denne Malajfyrbøder arresteret, kunde Taleren som Arbejderrepræsentant ikke forsvare at undlade at se at faa en anden Mand i hans Sted, og han skulde derfor foreslaa Byraadet at indstille Forretningsfører, Byraadsmedlem Jakob Jensen i Stedet for Hr. Hude. Hr. Jakob Jensen var lige saa handelskyndig som Hr. Hude og bestyrede en stor Forretning, der selv fragtede Skibe, saa Hr. Jakob Jensen var absolut kvalificeret. Muligvis vilde Stiftamtmanden intet Hensyn tage hertil, men desuagtet vilde Taleren dog anbefale at indstille Hr. Jakob Jensen.

M i k a e l J o h a n s e n vilde foreslaa atter at indstille Konsul Hude, der var anerkendt som en ualmindelig human, flink og dygtig Mand, som der ikke var Anledning til at tilføje en saadan Tort paa saa løst et Grundlag.

M a r i n u s P e t e r s e n støttede Hr. Simonssens Forslag. Naar Søfolk kom hertil og havde Assistance behov, vilde det være en Betryggelse for dem at have en Mand, der i højere Grad end Hr. Hude havde Forstaaelse af deres Forhold. Hr. Jakob Jensen var i enhver Henseende kvalificeret til Hvervet. Forøvrigt kunde der være Anledning til at anke over flere af Medlemmerne. Taleren skulde saaledes intet have imod, at Skibsbygmester Christoffersen blev erstattet med Skipper Mikael Nielsen.

F o r m a n d e n oplyste, at Skibsbygmester Christoffersens Funktionstid ikke udløb denne Gang.

R a h r havde i og for sig intet imod at stemme paa Hr. Jakob Jensen, men vilde dog ikke

gøre det i dette Tilfælde. Konsul Hude var en human Mand, der overfor Malajen kun havde gjort sin Pligt, vist meget mod sin Vilje.

Simonsen ansaa det for Arbejderrepræsentanternes Opgave at faa valgt arbejdsvenlige Mænd ind i Søretterne. Han havde ikke ventet Støtte for sit Forslag fra de Herrer Mikael Johansen og Rahr, men netop Modstanden fra den Side viste, at der burde søges at faa Folk med mere Forstaaelse af Arbejderne ind i Søretterne, hvor mange fattige Søfolks Skæbne blev afgjort. Arbejderrepræsentanterne vilde forsømme deres Pligt, hvis de ikke forsøgte at vælge Søretsmedlemmer, der ikke var Modstandere af Sømændene.

Mikael Johansen troede ikke, Hr. Simonsen kunde fremkomme med en eneste Anke imod Konsul Hude for hans Arbejde i Søretten. Taleren skulde gerne stemme for Hr. Jakob Jensen, som sikkert var vel kvalificeret, men man burde saa lade en Mand fra Horsens udgaa og ikke Konsul Hude, der aldeles ikke fortjente den Tort.

Simonsen vidste ikke, om man kunde sætte Folk fra Horsens ud, men var ogsaa ligeglad i den Henseende, da han havde stillet sit Forslag, fordi han mente, at Hr. Hude burde ud af Søretten efter det Sindelag, han havde vist mod Sømændene.

Det vedtoges med 9 Stemmer mod 7 at udtale Ønsket om, at Forretningsfører Jakob Jensen indtræder i Stedet for Konsul Hude; iøvrigt fandtes intet at erindre mod Genvalg af de afgaaende Medlemmer.

6. (J. Nr. 3¹³—1910). Indstilling om **Efterbevilling** af Overskridelser i Brolægningsvæsenets Regnskab.
— 2. Behandling.

Simonsen havde af Regnskabet set, at der

var opført Overskridelser for Nødtørftsanstalterne i »Friheden« og i Frederiksalld paa henholdsvis 44 Kr. og 144 Kr., og at disse Overskridelser skyldes, at Indtægten var blevet formindsket. Da han ikke forstod, hvorledes der kunde fremkomme en Overskridelse, fordi Indtægten var gaaet ned, vilde han bede Udvalgets Formand give Oplysninger i saa Henseende. I det hele taget havde han den Opfattelse, at Brolægningsudvalget administrerede Nødtørftsanstalterne paa en uheldig Maade. I Fjor havde Byraadet vedtaget, at Adgangen til det ene af Rummene skulde være gratis for Kvinder, men Brolægningsudvalget havde til Gene og Udgift for mange Kvinder og til stor Ulejlighed for Opsynene ladet W. C. Kummerne i disse Rum nedtage og Urinales indsætte i Stedet.

Magnus Nielsen kunde have ønsket Anken fremsat ved 1. Behandling, saaledes at den kunde være blevet undersøgt. Saa vidt han erindrede, var Overskridelsen imidlertid fremkommet derved, at man for Kontrollens Skyld havde indført et andet System, men Sagen kunde jo blive udsat, saaledes at man kunde faa Forholdet med Posterne oplyst. Han havde hellere set, at Beklagelserne fra Personalet var kommet til Udvalget eller Stadsingeniøren end til Hr. Simonsen.

Simonsen havde ikke sagt noget om, at Personalet havde beklaget sig til ham. Det var vist rigtig nok, at det var Omforandringen, der havde medført Overskridelsen, men denne Omforandring var sikkert ikke nødvendig og var i hvert Fald i Modstrid med Byraadets Vedtagelse.

Magnus Nielsen mente, at Vedtagelsen i Fjor gik i Retning af, at kun en bestemt Del af Nødtørften gaves fri; men man kunde jo faa Sagen undersøgt.

Simonsen hævdede, at Vedtagelsen gik ud paa, at Adgangen til det ene Rum skulde være gratis. Han henstillede til Udvalget at faa Anstalterne bragt i samme Orden som før.

Sagen udsattes.

7. (J. Nr. 426—1910). Andragende fra Murermestrene Andersen & Hviid om Tilladelse til **Anlæg af en lukket Gade** over den af dem erhvervede Grund — de gamle Enkeboliger og Handels- og Kontoristforeningen — paa Klostergade.

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa Indstilling om at meddele Tilladelsen paa Vilkaar:

1. at detaillerede Planer for Gadeanlægget med Vandafløbsforholdenes Ordning m. v. udarbejdes paa Stadsingeniørens Kontor for Andragernes Regning,
2. at Gadeanlægget udføres under Brolægningsudvalgets Kontrol for Andragernes Regning, idet Udgifterne vil være at betale paa Anfordring i Henhold til Byraadets Opgørelse,
3. at det ved en paa Ejendommene tinglæst Deklaration sikres, at Gaden, naar Byraadet maatte ønske det, kan forlænges over Købmand Qvists og Pigeskolens Ejendomme helt ud til Nørrealles, saaledes at samtlige hermed forbundne Udgifter udredes af de til den projekterede Gade stødende Ejendomme — samt at Gaden, saa længe den ikke er overtaget af Kommunen som offentlig — ren- og vedligeholdes paa en efter Brolægningsudvalgets Skøn passende Maade og i modsat Fald kan ren- og vedligeholdes ved Kommunens Foranstaltning paa Grundejernes Bekostning.

Rahr meddelte, at det ikke var muligt for Andragerne nu at føre Gaden helt igennem, idet

to Grundejere stillede sig ret afvisende dertil, og at de derfor anmodede om Tilladelse til at anlægge en lukket Gade efter den Sagen ledsagende Plan. Han gennemgik derefter ovenstaaende Vilkaar, som Udvalget anbefalede at stille for at meddele Tilladelsen.

Magnus Nielsen pegede paa, at det foreslaaede Anlæg var noget nyt her i Aarhus. Den Slags Anlæg kunde maaske nok passe for store Hovedstæder, men om Aarhus var saa stor, at man i den Henseende skulde tage Verdensbyerne til Mønster, var noget andet. I Udvalget var han gaaet med til at anbefale at give Tilladelsen, fordi der intet var at sige til Anlæget, naar Gaden engang kunde blive ført igennem, men da der var flere lignende Projekter fremme om Gadeanlæg i den laveste Del af den gamle By, vilde han dog gerne pege paa, at naar Byen ved Købet af Aarhus Mølle sikrede sig et aabent Areal, harmonerede dette ikke med at tillade Bebyggelse af de faa aabne Pladser inde i Byen. I hvert Fald maatte Borgerne være klar over, at naar Byraadet bevilgede den Slags Anlæg, var det under visse bestemte Forudsætninger, og at det ikke kunde indlade sig paa Dispensationer ved Bebyggelse ud mod den Slags Gader som ud mod Hovedgader. Samtidig med Tilladelsen maatte det staa klart, hvilke Fordringer Bygningskommissionen og Sundhedskommissionen vilde stille ved den Art Bebyggelser.

Mikael Johansen var klar over, at der vilde komme adskillige lignende Andragender, hvis man gav Tilladelsen. Byraadet havde i mange Aar søgt at faa kommunale Anlæg inde i Byen, saa der maatte i hvert Fald holdes paa, at der ikke blev givet større Dispensationer end ude i de

ny Kvarterer. For at faa en bestemt Plan for, hvorledes man fremtidig vilde gaa frem med saadanne Sager vilde det derfor være heldigt at undersøge Sagen nærmere og navnlig konferere med en bygningskyndig Sagfører.

M o u s t e n ansaa det for urigtigt at bebygge den gamle Bydel mere end højst nødvendig. I nærværende Tilfælde kunde der ikke bygges uden Dispensation, og Gaden vilde endda ikke faa nogen som helst Betydning for Færdselen.

R a h r bemærkede, at der jo forud blev givet den Dispensation, at Gaden blev regnet med til det ubebyggede Areal, men at der ellers ikke blev lovet nogen Dispensation. Selvfølgelig vilde det være heldigt, om man kunde faa mange aabne Pladser inde i Byen, men man kunde ikke vente, at de private skulde se paa dette Forhold med samme Øjne som Byraadet. Iøvrigt kunde Grunden blive bebygget lige saa tæt, selv om man ikke gav Tilladelsen. Udvalget havde debatteret Sagen meget grundigt og taget alle de Forholdsregler, det kunde tage.

F o r m a n d e n oplyste, at Bygningskommissionen for nylig havde nægtet at udtale sig om et Par lignende Tilfælde, fordi en Tilladelse vilde medføre Nødvendigheden af en Række Dispensationer, som Kommissionen ikke paa Forhaand kunde tage Standpunkt til. Alene det, at Gaden skulde regnes med til det ubebyggede Areal, var en ikke ringe Dispensation. Om ikke for andet saa for en Forms Skyld maatte man dog anmode Bygningskommission og Sundhedskommission om at udtale sig om Sagen, da man ellers paa Forhaand vilde give et Tilsagn, der kunde øve et Tryk paa de to Kommissioner.

Magnus Nielsen ansaa det for givet, at der, hvis man gav Tilladelsen, vilde komme Anmodning om Dispensationer, som Bygnings- og Sundhedskommissionen ikke kunde gaa med til. Af Hensyn til Borgerne maatte hele Forholdet derfor først klarlægges.

R a h r skulde indrømme det urigtige i, at Byraadet først gav Tilladelsen, og at vedkommende saa bag efter fik deres Anmodninger nægtet af Kommissionerne. Maaske vilde der ogsaa ved denne Fremgangsmaade blive lagt et lille Tryk paa de to Kommissioner, men man maatte saa se at finde en anden Form for Samarbejdet mellem dem og Byraadet.

F o r m a n d e n mente, at Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse kunde have sendt Sagen til Kommissionernes Erklæring, inden den blev forelagt for Byraadet.

S a m u e l s e n støttede Forslaget om at sende Sagen til Sundhedskommissionen, som man ikke skulde gøre mere upopulær, end den i Forvejen var. Mellem Sundhedskommissionen og Fabriksinspektoratet, som havde ganske anderledes skarpe Bestemmelser end Sundhedskommissionen, var der et Samarbejde, saaledes som man kunde ønske det mellem Kommissionen og Byraadet.

O l e s e n vilde have sat mere Pris paa, om Hr. Magnus Nielsens Betragtninger var kommet frem i Udvalget.

R a h r gjorde opmærksom paa, at Udvalget ikke havde Myndighed til andet end at udtale sig for sit eget Vedkommende; Bygningskommissionen og Sundhedskommissionen maatte svare for sig selv.

M a g n u s N i e l s e n skulde ikke svare paa Hr. Olesens Bemærkning. Han kunde slutte sig til

Formandens Udtalelse, men maatte dog holde paa, at Udvalget var gaaet korrekt frem. Naar han havde draget Sagen frem i Aften, var det, for at Køber og Sælger fremtidig kunde vide, hvad de havde at rette sig efter.

Simonsen ansaa det ogsaa for rigtigst, at alle Detailspørgsmaal var bragt paa det rene i Overenskomsten.

Rahr bemærkede, at det jo netop var det, Udvalget ønskede. Udvalget udtalte sig, som det ansaa det for dets Pligt, derefter gik Sagen til Byraadet, og saa kunde dette jo lade Sagen gaa til Sundheds- og Bygningskommissionen, om det vilde.

Formanden ansaa det dog for givet, at et Udvalg havde Bemyndigelse til at sætte sig i Forbindelse med andre Udvalg eller Kommissioner, inden det forelagde en Sag for Byraadet. Hvis dette vedtog Indstillingen, var det for sit Vedkommende færdig med Sagen, men de to Kommissioner vilde derved blive undergivet et vist Tryk. Det vilde derfor være rigtigst at kende Kommissionernes Stilling, inden Sagen blev endelig vedtaget.

Det vedtoges at indhente Bygningskommissionens og Sundhedskommissionens Erklæring.

8. (J. Nr. 334—1910). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om, at Gadestrækningen fra Vestergade til Vesterbros Torv i Retning af Langelandsgade fremtidig benævnes »**Vesterport**«.

Rahr oplyste, at Beboerne ønskede dette Gade navn, og at Udvalget indstillede at imødekomme dem.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 424—1910). Den foreliggende Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse

- om **Lægning af en Vandledning i Dalgasavenue** fra Ingerslevs Plads til Hans Brogesgade vedtoges.
10. (J. Nr. 411—1910). Forslag til Fundats for »**Handelsgartner af Aarhus L. Thomsen og Hustru Julie Thomsens Legat** til Fordel for værdig trængende i Aarhus By.«

Formanden oplyste, at Legatudvalget intet havde at erindre mod Fundatsen, men at det dog bemærkede, at Bestemmelsen om at Legatets Regnskab skal indsendes til Indenrigsministeriet, var overflødig, naar Legatets Styrelse var henlagt under Byraadet, idet Regnskabet da som Led i Kommunens Regnskaber blev forelagt Ministeriet.

Legatudvalgets Erklæring tiltraadtes.

11. (J. Nr. 416—1910). Andragende fra **Provinsdueavlsforeningen** om Bevilling af et Beløb til Præmie ved en Dueudstilling i Aarhus den 24.—27. November d. A.

Formanden oplyste, at Foreningen, der var ret ung og i Færd med at arbejde sig op, havde holdt Udstillinger i Odense og Randers og hvert Sted, saa vidt man vidste, faaet bevilget 50 Kr. Han antog, at man kunde bevilge samme Beløb her.

Det vedtoges at bevilge 50 Kr.

12. (J. Nr. 22²⁹—1910). Den foreliggende **Købekontrakt** med Murermester Daugbjerg angaaende en Marselisborggrund godkendtes.
13. (J. Nr. 13¹¹—1910). **Driftsberetning for Vandværket** for Tiden fra 1. April 1909 til 31. Marts 1910.

Til Efterretning.

14. (J. Nr. 2¹¹⁵—1910). Ansøgning fra Murermester J. P. Jensen Schjødt om **Dispensation fra Sundhedsvedtægtens § 20** for Ejendommen Rosensgade Nr. 34. (Se S. 187).

F o r m a n d e n meddelte, at der nu fra Bygningsinspektøren forelaa Oplysning [om, at det nødvendige Antal Retirader meget vel kunde anbringes, og at der altsaa ingen Grund var til at dispensere.

Andragendet kunde ikke bevilges.

